

Środa, 27 marca 2019 r.

P8_TA(2019)0318

Okres po arabskiej wiośnie – perspektywy dla Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie okresu po arabskiej wiośnie – perspektywy dla Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej (2018/2160(INI))

(2021/C 108/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dokument pt. „Wspólna wizja, wspólne działanie: silniejsza Europa – globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej”, przedstawiony przez wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w dniu 28 czerwca 2016 r.⁽¹⁾ oraz sprawozdania z realizacji z 2017 r. i 2018 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014⁽²⁾ z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 235/2014⁽³⁾ z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające instrument finansowy na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2018 r. ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (COM(2018)0460),
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 18 listopada 2015 r. pt. „Przegląd europejskiej polityki sąsiedztwa” (JOIN(2015)0050) oraz wspólne sprawozdanie Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 18 maja 2017 r. z wdrażania przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa (JOIN(2017)0018),
- uwzględniając wspólne komunikaty Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 8 marca 2011 r. pt. „Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego” (COM(2011)0200) i z dnia 25 maja 2011 r. pt. „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” (COM(2011)0303),
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2017 r. zatytułowany „Elementy strategii UE na rzecz Syrii” (JOIN(2017)0011) oraz konkluzje Rady w sprawie Syrii z dnia 3 kwietnia 2017 r., które razem stanowią nową strategię UE na rzecz Syrii,
- uwzględniając priorytety partnerstwa zawartego przez Unię Europejską z różnymi krajami Bliskiego Wschodu, w tym z Egiptem, Libanem i Jordanią,
- uwzględniając oświadczenie przyjęte podczas szczytu NATO w 2018 r.,
- uwzględniając dialog NATO w sprawie Morza Śródziemnego oraz bieżące zarządzanie kryzysowe i wspólne wysiłki na rzecz bezpieczeństwa w regionie,
- uwzględniając globalne podejście UE do kwestii migracji i mobilności (GPMM),

⁽¹⁾ https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

⁽²⁾ Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 27.

⁽³⁾ Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 85.

Środa, 27 marca 2019 r.

- uwzględniając zestaw tematycznych wytycznych UE dotyczących praw człowieka, w tym dialogów dotyczących praw człowieka z państwami trzecimi i obrońców praw człowieka,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie promowania i ochrony wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, osobom biseksualnym, transpłciowym i interseksualnym (LGBTI), przyjęte przez Radę dnia 24 czerwca 2013 r.,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 25 stycznia 2017 r. pt. „Migracja na szlaku śródziemnomorskim. Zarządzanie przepływami, ratowanie życia” (JOIN(2017)0004),
- uwzględniając globalne porozumienie w sprawie migracji,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
- uwzględniając przyjęty przez Radę w dniu 20 lipca 2015 r. plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019 oraz jego przegląd śródkresowy z czerwca 2017 r.,
- uwzględniając wspólny dokument roboczy służb Komisji i wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 21 września 2015 r. pt. „Równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet: odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020” (SWD(2015)0182),
- uwzględniając zalecenie Komisji Praw Kobiet Zgromadzenia Parlamentarnego Unii dla Śródziemnomorza (PA-UfM) zatytułowane „Uczestnictwo kobiet na stanowiskach przywódczych i w procesie podejmowania decyzji – wyzwania i perspektywy”, przyjęte podczas 13. sesji plenarnej Zgromadzenia, która odbyła się w maju 2017 r. w Rzymie,
- uwzględniając Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencję stambulską),
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania z września 1995 r. oraz program działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju (konferencji w Kairze) z września 1994 r., a także wyniki ich konferencji przeglądowych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie wyzwań w zakresie bezpieczeństwa w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej i perspektyw na stabilność polityczną ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 września 2016 r. w sprawie stosunków między UE a Tunezją w bieżącym kontekście regionalnym ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie wdrażania unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego: przegląd śródkresowy w 2017 r. i przyszła struktura na okres po roku 2020 ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoje zalecenie z dnia 30 maja 2018 r. dla Rady, Komisji oraz wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie Libii ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 110.

⁽²⁾ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 98.

⁽³⁾ Dz.U. C 204 z 13.6.2018, s. 100.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0119.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0227.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0449.

Środa, 27 marca 2019 r.

- uwzględniając sesje Rady Stowarzyszenia UE–Tunezja z dni 11 maja 2017 r. i 15 maja 2018 r., Rady Stowarzyszenia UE–Algieria z dnia 14 maja 2018 r. i Rady Stowarzyszenia UE–Egipt z dnia 25 lipca 2017 r.,
 - uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych w sprawie Libii z dni 6 lutego 2017 r. i 15 października 2018 r. oraz w sprawie Syrii z dni 3 kwietnia 2017 r. i 16 kwietnia 2018 r.,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0077/2019),
- A. mając na uwadze, że powstania arabskie, które dotknęły region Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej w 2011 r., złożyły się na okres przewrotów na masową skalę wymierzonych w reżimy autorytarne oraz pogarszających się warunków społeczno-gospodarczych; mając na uwadze, że wśród protestujących było wiele młodych kobiet i wielu młodych mężczyzn pragnących demokracji, wolności, praworządności oraz lepszej i bardziej pluralistycznej przyszłości, uznania ich godności oraz lepszego włączenia społecznego i lepszych perspektyw ekonomicznych; mając na uwadze, że obalenie niektórych reżimów i wprowadzenie w niektórych przypadkach demokratycznych reform wzbudziło ogromne nadzieje i oczekiwania;
- B. mając na uwadze, że większość ludności w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej ma mniej niż 35 lat; mając na uwadze, że bezrobocie wśród młodzieży w regionie nadal należy do najwyższych na świecie; mając na uwadze, że powoduje to wykluczenie społeczne, pozbawienie praw obywatelskich, a także drenaż mózgow na rzecz innych krajów; mając na uwadze, że wszystkie te czynniki były źródłem protestów w 2011 r. i ponownie są przedmiotem protestów w niektórych krajach; mając na uwadze, że osoby młode znajdujące się w trudnej sytuacji, pozbawione wpływu i perspektyw, mogą stanowić grupy docelowe działań ugrupowań radykalnych;
- C. mając na uwadze, że w krajach importujących ropę naftową szczególnie światowy kryzys finansowy, spadek cen ropy naftowej, tendencje demograficzne, konflikty i terroryzm dodatkowo pogorszyły sytuację po wydarzeniach w 2011 r.; mając na uwadze, że model gospodarczy charakteryzujący takie kraje nie jest już możliwy do utrzymania, co powoduje kryzys zaufania, który musi być pilnie rozwiązany przez zainteresowane rządy w celu zawarcia nowej umowy społecznej z ich obywatelami; mając na uwadze, że rosnące społeczne skutki zmniejszenia subsydiów państwowych, ograniczenia miejsc pracy w sektorze publicznym i usług publicznych, rozprzestrzeniania się ubóstwa i problemów środowiskowych, zwłaszcza na obszarach oddalonych i wśród zmarginalizowanych społeczności, stały się źródłem ciągłych niepokojów i spontanicznych protestów w regionie i prawdopodobnie będą nadal rosły w nadchodzących latach;
- D. mając na uwadze, że osiem lat po arabskiej wiosnie i wydarzeniach politycznych, które wprowadziły państwa w regionach Maghrebu i Maszreku na różne drogi ewolucji pod względem polityki i stabilności, zasadnicze znaczenie ma ocena, jak reagować na uzasadnione aspiracje demokratyczne i pragnienie trwałej stabilności w regionie, a także na pilną potrzebę zapewnienia miejsc pracy, praworządności i poprawy warunków życia oraz trwałego bezpieczeństwa; mając na uwadze, że ważne jest, aby podsumować wysiłki podjęte przez Unię w odpowiedzi na arabską wiosnę i jej stanowisko polityczne w kwestii arabskiej wiosny oraz ocenić zdolność UE do realizacji przyjętej polityki; mając na uwadze, że zasadnicze znaczenie ma przewartościowanie i dostosowanie ram polityki UE wobec państw jej południowego sąsiedztwa oraz przyszłych celów UE w tym zakresie, a także środków ich osiągnięcia, przy uwzględnieniu różnej sytuacji w państwach regionu;
- E. mając na uwadze, że niewystarczająca koordynacja między państwami członkowskimi a UE podważa ich zdolność do wywierania pozytywnego wpływu w regionach Maghrebu i Maszreku; mając na uwadze, że działania poszczególnych państw członkowskich w tym regionie muszą być skoordynowane i prowadzone w synergii z celami UE; mając na uwadze, że Unia musi dążyć do osiągnięcia celów określonych w art. 8 i 21 Traktatu o Unii Europejskiej; mając na uwadze, że UE musi zwiększyć swoją siłę oddziaływania politycznego i dyplomatycznego; mając na uwadze, że długoterminowa stabilność polityczna i gospodarcza, a także odporność regionów Maghrebu i Maszreku ma podstawowe znaczenie strategiczne dla UE, w związku z czym wymaga długoterminowego, zintegrowanego i perspektywicznego podejścia w zakresie ram polityki i ich celów, zgodnego z potrzebami obywateli w krajach partnerskich i strategicznymi interesami UE;
- F. mając na uwadze, że polityka UE wobec krajów Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu ma dwa główne cele, a mianowicie zachęcanie do reform politycznych i gospodarczych w poszczególnych krajach z należytyym uwzględnieniem ich szczególnych cech oraz zachęcanie do współpracy regionalnej między krajami tego regionu oraz z UE;

Środa, 27 marca 2019 r.

- G. mając na uwadze, że UE powinna odgrywać centralną rolę we wspieraniu zapobiegania konfliktom, ich rozwiązywania oraz mediacji w ich sprawie, ochrony i promowania praw człowieka, praworządności i przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, a także demokratycznego, socjalnego i sprawiedliwego zarządzania gospodarczego w regionach Maghrebu i Maszreku; mając na uwadze, że otwarte społeczeństwo obywatelskie i praca obrońców praw człowieka jako podmiotów zmian społecznych mają fundamentalne znaczenie dla długoterminowej odporności i dobrobytu w regionie;
- H. mając na uwadze, że każde zatrzymanie, które wynika z korzystania z praw lub wolności zagwarantowanych w prawie międzynarodowym, takich jak wolność wypowiedzi i wolność zgromadzeń, jest zatrzymaniem arbitralnym zabronionym na mocy prawa międzynarodowego; mając na uwadze, że w znacznej części regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej obrońcy praw człowieka, dziennikarze, prawnicy, działacze opozycji politycznej i całe społeczeństwo obywatelskie spotykają się z rosnącymi systematycznymi prześladowaniami, groźbami, atakami, represjami, szykanami sądowymi, arbitralnym zatrzymywaniem, torturami i złym traktowaniem; mając na uwadze, że UE i państwa członkowskie muszą znacznie zwiększyć wysiłki, aby odpowiednio zareagować na tę sytuację;
- I. mając na uwadze, że w regionie trwają liczne konflikty zbrojne, tysiące ludzi zostało zamordowanych i zaginęło, a miliony przesiedlono; mając na uwadze, że ISIS/Daisz i inne grupy dżihadystów dopuszczają się potwornych okrucieństw, w tym brutalnych egzekucji, niewypowiedzianej przemocy seksualnej, uprowadzeń, tortur, wymuszania nawróceń oraz zniewalania kobiet i dziewcząt; mając na uwadze rekrutację dzieci oraz ich wykorzystywanie w atakach terrorystycznych; mając na uwadze, że istnieją poważne obawy dotyczące bezpieczeństwa ludności przebywającej obecnie na terenach kontrolowanych przez ISIS/Daisz, a także ewentualnego wykorzystania tej ludności jako ludzkich tarcz podczas kampanii wyzwoleńczej; mając na uwadze, że takie zbrodnie można uznać za zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości;
- J. mając na uwadze, że w odpowiedzi na wydarzenia w regionie UE zmieniła w 2015 r. swoją politykę sąsiedztwa; mając na uwadze, że rewizja ta przewiduje głębsze zaangażowanie państw członkowskich w europejską politykę sąsiedztwa (EPS);
- K. mając na uwadze, że odporność państwa i społeczeństwa należą do kluczowych priorytetów globalnej strategii UE; mając na uwadze, że według tej strategii u podstaw odpornego państwa leży odporne społeczeństwo, które cechuje demokracja, zaufanie do instytucji i zrównoważony rozwój, podczas gdy państwa represyjne są z natury nietrwałe w dłuższej perspektywie;
- L. mając na uwadze, że w przypadku krajów, z którymi UE zawarła umowy stowarzyszeniowe, prawnie wiążące zobowiązania wynikające z tych umów, w tym dotyczące praw człowieka, powinny stanowić podstawę stosunków, a w szczególności priorytetów partnerstwa uzgodnionych między UE a określonymi krajami sąsiadującymi;
- M. mając na uwadze, że według UNICEF pierwszym zagrożeniem dla dzieci żyjących w regionach dotkniętych konfliktami na Bliskim Wschodzie i w Północnej Afryce jest praca dzieci; mając na uwadze, że 2,1 mln dzieci w Syrii i 700 000 syryjskich dzieci-uchodźców nie ma dostępu do edukacji; mając na uwadze, że trwająca przemoc i wysiedlenia, klęski żywiołowe, rosnąca nierówność społeczna i brak równości kobiet i mężczyzn oraz wysokie wskaźniki bezrobocia i ubóstwa wśród młodzieży w kilku krajach Bliskiego Wschodu i Północnej Afryki powodują, że 28 milionów dzieci potrzebuje pomocy humanitarnej;
1. zauważa z zaniepokojeniem, że osiem lat po pierwszych przewrotach w wielu krajach nadal nie spełniono większości uzasadnionych aspiracji pokojowych demonstrantów wzywających do poszanowania godności, praw człowieka i stopniowych reform społecznych, gospodarczych i politycznych; przyznaje, że w pewnych przypadkach odnotowano szereg pozytywnych zmian, a niektóre zdobycze demokracji zostały skonsolidowane, jednak zwraca uwagę na fakt, że są one nadal niewystarczające; potępia utrzymujące się i nieustanne naruszenia praw człowieka, praworządności i podstawowych wolności, a także powszechną dyskryminację mniejszości; jest poważnie zaniepokojony utrzymującą się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą w regionie, w szczególności wysokim poziomem bezrobocia (zwłaszcza wśród kobiet i młodzieży) oraz wykluczeniem społecznym, które są przyczyną powszechnego rozczarowania i pozbawienia praw, zwłaszcza wśród osób młodych, wzbudzając w nich desperację i skłaniając do nielegalnej migracji będącej sposobem na wyjście z kryzysu lub ułatwiając ich radykalizację; podkreśla, że sytuacja gospodarcza tych krajów ma znaczny wpływ na ich sytuację w zakresie bezpieczeństwa; ubolewa nad utrzymującym się poziomem korupcji, nepotyzmu i braku odpowiedzialności w regionie;
 2. podkreśla, że długoterminowy dobrobyt w państwach, w których doszło do arabskiej wiosny, idzie w parze z ich zdolnością do aktywnego zapewnienia ochrony powszechnych praw człowieka oraz z ustanowieniem i ugruntowaniem demokratycznych i przejrzystych instytucji zaangażowanych w ochronę podstawowych praw obywateli; jest w związku z tym bardzo zaniepokojony ciągłymi naruszeniami praw człowieka, kurczeniem się lub zamykaniem przestrzeni dla

Środa, 27 marca 2019 r.

demokracji i lokalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, utratą zdobyczy w zakresie wolności wypowiedzi – zarówno w internecie, jak i poza nim – oraz zgromadzeń i zrzeszania się, represjonowaniem obrońców praw człowieka i tłumieniem roli mediów – w tym poprzez nadużywanie przepisów antyterrorystycznych i technologii inwigilacji oraz ograniczanie praworządności w wielu krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej; z zaniepokojeniem odnotowuje szczególną rolę i odpowiedzialność służb wojskowych i służb bezpieczeństwa w pogarszaniu się politycznej trajektorii niektórych krajów po arabskiej wiosnie i ich utrzymującej się i dominującej kontroli nad państwem i zasobami gospodarczymi; w związku z tym wzywa UE i państwa członkowskie do odpowiedniego uwzględnienia tego podstawowego wymiaru w ramach ich zaangażowania w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej; wzywa UE i państwa członkowskie do współpracy z rządami państw trzecich w celu położenia kresu takim praktykom i uchylecia represyjnego ustawodawstwa, a także w celu zapewnienia właściwej weryfikacji wywozu europejskiej technologii inwigilacji i pomocy technicznej; wzywa UE do priorytetowego potraktowania wsparcia wysiłków parlamentarnych i społeczeństwa obywatelskiego na rzecz większej odpowiedzialności i przejrzystości służb bezpieczeństwa i służb wojskowych;

3. przyjmuje z zadowoleniem nieustające wysiłki UE i państw członkowskich na rzecz promowania demokracji, praworządności, praw człowieka, podstawowych wolności oraz rozwoju gospodarczego i ważnego związku między demokracją a trwałym bezpieczeństwem w państwach, w których doszło do arabskiej wiosny, oraz uznaje złożoność tego zadania; jest jednak zdania, że pomimo trwającego piętnaście lat ukierunkowania polityki na państwa południowej i wschodniej części basenu Morza Śródziemnego, wznowienia wysiłków politycznych i zwiększenia środków budżetowych w następstwie arabskiej wiosny (lub arabskich wiosen), jak dotąd nie osiągnięto celów UE i nie zrealizowano jej polityki w niezbędnym wymiarze (w niektórych przypadkach sytuacja się pogorszyła), a rzeczywisty postęp włączenia społeczno-ekonomicznego dopiero musi nastąpić; podkreśla, że zewnętrzne działania UE wobec państw, w których doszło do arabskiej wiosny, powinny uwzględniać realia na miejscu i odpowiednio dostosowywać strategię polityczną i ich wdrażanie; uważa, że niewystarczające przywództwo i inicjatywa UE na rzecz wypracowania rozwiązania przedłużających się konfliktów osłabiły zdolność UE do wywierania dyplomatycznego wpływu w regionie; wzywa UE do zdecydowanego wsparcia procesów pokojowych ONZ mających na celu rozwiązanie konfliktów w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej;

4. przypomina o krzywdach i cierpieniach spowodowanych przez ekstremizm i terroryzm w regionie i podkreśla, że przemoc stanowi poważne zagrożenie dla jego stabilności, a współpraca w zakresie bezpieczeństwa w regionie, jak również współpraca z UE i jej państwami członkowskimi, przy pełnym poszanowaniu międzynarodowego prawa praw człowieka, pozostaje sprawą najwyższej wagi dla trwałego pokonania organizacji terrorystycznych, takich jak Daisz, a tym samym pomocy ludziom w regionie, aby ostatecznie żyli w pokoju oraz w warunkach stabilności i postępu; z zadowoleniem przyjmuje zatem inicjatywy UE mające na celu rozwiązanie problemu zagrożenia terrorystycznego w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej; podkreśla znaczenie zwiększenia możliwości podmiotów państwowych, które odgrywają kluczową rolę w zwalczaniu terroryzmu i brutalnego ekstremizmu, a także zasadniczą potrzebę skupienia się na partnerstwie władz, młodzieży i społeczności w celu zajęcia się podstawowymi czynnikami, które mogą sprawić, że społeczności są podatne na brutalny ekstremizm, a także w celu wyeliminowania pierwotnych przyczyn konfliktu;

5. wyraża zaniepokojenie faktem, że pomimo znacznych nakładów politycznych i budżetowych oraz stałych kontaktów politycznych i gospodarczych UE nadal nie uzyskała realnej, istotnej siły oddziaływania politycznego i gospodarczego, wpływ jej polityki pozostaje ograniczony oraz nie jest ona postrzegana przez kraje w regionie jako podmiot w istotny sposób wpływający na ich sytuację; zwraca uwagę na niezadowolenie społeczeństwa obywatelskiego, lokalnych organizacji pozarządowych, a w szczególności młodzieży, wynikające z tego, że UE nie przekłada w pełni swojej wizji na działania w praktyce; wyraża zaniepokojenie z powodu coraz bardziej złożonej sytuacji politycznej w regionach Maghrebu i Maszreku oraz odnotowuje pojawienie się nowych i odradzających się podmiotów wywierających wpływ na sytuację polityczną i gospodarczą w regionie, takich jak Rosja i Chiny, w dodatku do konkurujących ze sobą narracji i finansowania z państw Zatoki Perskiej i Iranu, realizujących cele, które mogą nawet być sprzeczne z celami UE; apeluje o silniejsze zaangażowanie i pełniejszą wizję ze strony UE, aby mogła ona stać się bardziej centralnym graczem; wzywa UE do większego zaangażowania w dialog z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w celu wdrożenia strategii politycznych, które będą w stanie sprostać oczekiwaniom wszystkich demokratycznych podmiotów; podkreśla potrzebę zaangażowania się UE w dialog z wszystkimi podmiotami politycznymi w krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej;

6. podkreśla znaczenie Unii dla Śródziemnomorza, która jest jedynym forum politycznym skupiającym państwa członkowskie UE i wszystkie kraje śródziemnomorskie; podkreśla, że Unia dla Śródziemnomorza, która niedawno świętowała dziesięciolecie, musi odgrywać większą rolę we wspólnym stawianiu czoła wspólnym wyzwaniom; odnotowuje z zadowoleniem, że trzecie regionalne forum Unii dla Śródziemnomorza w dniu 8 października 2018 r., które upamiętniło dziesiątą rocznicę szczytu paryskiego w sprawie regionu Morza Śródziemnego, uznało przydatność dalszego rozwijania interakcji między Unią dla Śródziemnomorza a innymi podmiotami w regionie eurośródziemnomorskim; wzywa Komisję, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do poważnego ponownego przemyślenia i przywrócenia projektu Unii dla Śródziemnomorza; zachęca do korzystania z tego projektu w celu zacieśnienia współpracy między UE a krajami śródziemnomorskimi;

Środa, 27 marca 2019 r.

7. wyraża ubolewanie, że priorytety partnerstw są ustalane z krajami bez żadnych warunków i mimo znacznych i utrzymujących się odstępstw w dziedzinie demokracji, praw człowieka i praworządności;

8. jest zdania, że przez zbyt długi czas stanowisko polityczne wobec państw Maghrebu i Maszreku było podyktowane podejściem opartym w nadmiernym stopniu na oczekiwaniach i celach UE, które nie w pełni uwzględniło interesy i realia krajów partnerskich UE, bez istotnego zachęcania tych krajów do przejmowania odpowiedzialności i z uwzględnieniem w zbyt małym stopniu aspiracji ludności, która powinna skorzystać z polityki UE, i szczególnej sytuacji politycznej w różnych krajach; ubolewa nad tym, że początkowe wysiłki podejmowane po arabskiej wiosnie (lub arabskich wiosnach) na rzecz zwiększenia warunkowości i liczby zachęt do osiągania celów przez kraje korzystające, zgodnie z zasadą „więcej za więcej”, nie doprowadziły do zwiększenia zdolności UE do wspierania realnych zmian w takich obszarach jak demokracja, praworządność, prawa człowieka i podstawowe wolności, rozwój gospodarczo-społeczny i trwałe bezpieczeństwo w większości krajów; podkreśla, że charakterystycznymi cechami EPS są zróżnicowanie i większa współodpowiedzialność, uznanie różnych poziomów zaangażowania oraz uwzględnienie interesów każdego państwa w odniesieniu do charakteru i ukierunkowania jego partnerstwa z Unią; wzywa do bardziej konsekwentnego stosowania zasady „więcej za więcej” przez zdefiniowanie na poziomie polityki, programu i projektu w stosunkach dwustronnych konkretnych celów i poziomów odniesienia dla zwiększonego wsparcia; przypomina, że cel demokratyzacji można osiągnąć w sposób zrównoważony tylko wtedy, gdy jest on dokładnie wdrażany w poszczególnych krajach, zarówno w miastach, jak i w szczególności na obszarach wiejskich, i podkreśla, że stabilność sprzyja rozwojowi demokracji oraz że dobrze obliczony w czasie proces przygotowawczy, który powinien obejmować szerokie konsultacje i włączenie odpowiednich grup społecznych i liderów, jest korzystny dla osiągnięcia tego celu; podkreśla ponadto, że demokratyzacja stanowi wsparcie dla rozwoju gospodarczego i wzmacnia praworządność;

9. uznaje początkowe wysiłki ESDZ i Komisji, we współpracy i w dialogu z Parlamentem Europejskim, na rzecz istotnej reformy unijnych ram polityki w państwach, w których doszło do arabskiej wiosny, w celu wzmocnienia swojej zdolności do oddziaływania politycznego w regionach Maghrebu i Maszreku; zwraca uwagę na globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz jej wartość dodaną w zakresie potencjału osiągnięcia synergii działań na szczeblu UE, opartą na dialogu politycznym, gospodarczym i społecznym, podkreślając także związek między rozwojem społeczno-gospodarczym a trwałym bezpieczeństwem oraz zapewniającą odpowiednie wsparcie i wdrożenie za pośrednictwem instrumentów finansowych na rzecz działań zewnętrznych UE; odnotowuje dokonany w 2015 r. przegląd EPS mający na celu uwzględnienie zmieniającej się sytuacji w regionie; podkreśla znaczenie dogłębnej, dorocznej sprawozdawczości z podziałem na poszczególne kraje na temat wdrażania EPS; przypomina w tym kontekście o istotnym wsparciu udzielonym przez Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR) na rzecz wdrażania unijnych ram strategicznych i planu działania dotyczącego praw człowieka i demokracji oraz wytycznych dotyczących praw człowieka i strategii krajowych, co umożliwiło UE podejmowanie bardziej strategicznych działań w tym obszarze, a tym w południowym sąsiedztwie, oraz zapewniło rozliczalność, widoczność i skuteczność;

10. podkreśla potrzebę poszukiwania jak najefektywniejszego wykorzystania dostępnych zasobów w celu optymalizacji wpływu działań zewnętrznych UE, który powinien zostać osiągnięty dzięki spójności i komplementarności unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego;

11. zwraca uwagę na złożony charakter odpowiedniej reakcji na przepływy migrantów i uchodźców z regionów Maghrebu i Maszreku oraz przez te regiony, skoncentrowanej na bezpieczeństwie perspektywy migracji, wyzwania, jakim jest terroryzm, a także na uzasadnione obawy dotyczące niestabilności niektórych państw regionu, konieczność uwzględniania w większym stopniu potrzeb związanych ze zmianą klimatu oraz wyzwania wynikające z braku spójnego podejścia wśród państw członkowskich; jest zaniepokojony, że powyższe czynniki prowadzą do tego, że działania UE w tym regionie opierają się w nadmiernym stopniu na ideologii krótkoterminowej stabilności, pomijając inne ważne aspekty; jest zdania, że gdy głównymi celami stają się stabilność i bezpieczeństwo, skutkiem jest krótkoterminowa i krótkowzroczna wizja polityki, a działania UE mające na celu wspieranie poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności tracą na wymaganej intensywności; przypomina, że wspieranie odporności państwa i społeczeństwa nie powinno prowadzić do trwania autorytarnych reżimów; ponownie podkreśla, że prawa człowieka nie są podporządkowane zarządzaniu migracją ani działaniom antyterrorystycznym, i wyraża przekonanie, że wiarygodna i spójna polityka stabilności i trwałego bezpieczeństwa może zostać osiągnięta wyłącznie poprzez realizację długoterminowych interesów i zasad, takich jak rozwój gospodarczo-społeczny sprzyjający włączeniu społecznemu, a także wzmocnienie poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności w ramach podejścia zorientowanego na człowieka i uwzględniającego specyfikę konfliktu; przypomina jednak, że długoterminową stabilność tych państw można osiągnąć jedynie poprzez wyważone powiązanie wymogów bezpieczeństwa i rozwoju, w oparciu o praworządność i prawa człowieka;

Środa, 27 marca 2019 r.

12. wzywa UE do zajęcia się pierwotnymi przyczynami migracji, takimi jak konflikty, kwestie środowiskowe, skrajne ubóstwo i wykluczenie społeczne oraz do przekierowania współpracy politycznej na bardziej zrównoważone i wyrównane partnerstwo z regionem Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, umieszczając w centrum politykę młodzieżową i inwestycje w lokalne małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP);

13. odnotowuje, że niektóre państwa przyjmują miliony uchodźców, których większość stanowią kobiety i dzieci żyjące w ubóstwie, doświadczające przemocy domowej, prostytucji kobiet i dziewcząt, dziecięcych przymusowych małżeństw oraz pracy dzieci w ramach ich społeczności;

14. wzywa instytucje europejskie, państwa członkowskie oraz krajowe agencje rozwoju, aby dążyły do przedstawiania jednolitego europejskiego stanowiska dotyczącego omawianego regionu, koncentrując się na wspólnym interesie, w celu zapewnienia jednolitej i spójnej europejskiej strategii, aby wykorzystała w pełni potencjał UE jako znaczącego podmiotu wspierającego reformy demokratyczne, gospodarcze i społeczne;

15. zauważa ze szczególnym niepokojem, że społeczeństwo obywatelskie i obrońcy praw człowieka w całym regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej spotykają się z rosnącymi zagrożeniami, represjami, szykanami sądowymi, arbitralnym zatrzymywaniem, torturami, złym traktowaniem oraz innymi formami prześladowania; podkreśla, że praca obrońców praw człowieka ma kluczowe znaczenie dla długoterminowego rozwoju i stabilności w regionie; w związku z tym ponawia wezwanie do pełnego wdrożenia wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka; podkreśla, że przywódcy UE i państw członkowskich oraz dyplomaci na wszystkich szczeblach muszą nagłaśniać przypadki poszczególnych obrońców praw człowieka zagrożonych przez rządy państw trzecich, w tym przez publiczne oświadczenia, kroki dyplomatyczne i regularny dialog, spotkania z obrońcami, odwiedzanie obrońców w areszcie i obserwowanie ich procesów; podkreśla potrzebę zwiększenia przez UE i państwa członkowskie środków finansowych i zdolności na rzecz wspierania zagrożonych obrońców praw człowieka przez dotacje nadzwyczajne, a także przez wsparcie mechanizmów ochrony społeczeństwa obywatelskiego, takich jak ProtectDefenders.eu; przyjmuje z zadowoleniem konsekwentne wysiłki Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji oraz EIDHR w zakresie promowania demokracji oraz poszanowania podstawowych praw i wolności w południowym sąsiedztwie UE; nalega, aby UE i państwa członkowskie aktywnie starały się współpracować z najbardziej narażonymi obrońcami praw człowieka i podmiotami społeczeństwa obywatelskiego w całym regionie – w tym pochodzącymi z regionów odległych i wiejskich, obrońcami praw osób LGBTI i ludności rdzennej, praw środowiskowych i praw do ziemi, praw uchodźców oraz praw pracowniczych i praw kobiet stojących w obliczu szczególnych zagrożeń i groźb ze względu na płeć – a także wspiera te podmioty;

16. przyjmuje z zadowoleniem koncepcję współodpowiedzialności zaproponowaną w zmienionej EPS; wyraża jednak zaniepokojenie, że ta koncepcja stwarza ryzyko, iż reżimy autorytarne w niektórych państwach partnerskich zyskają możliwość arbitralnego wyboru priorytetów podyktowanego własnymi celami krajowymi zamiast podążania drogą demokratyzacji; podkreśla zatem znaczenie długoterminowych ram polityki i synergii w programowaniu dotyczącym państw, w których doszło do arabskiej wiosny, opartych na prymacie demokracji, włączeniu wszystkich demokratycznych sił politycznych oraz prymacie praworządności, praw człowieka i podstawowych wartości; podkreśla, że wzmocnienie tych aspektów, a także stworzenie atrakcyjnego klimatu gospodarczego i wsparcie pozytywnych reform leży w interesie zarówno państw partnerskich i ich społeczeństw, jak i UE, oraz wzywa do wprowadzenia silniejszej warunkowości w przypadkach systematycznego łamania praw człowieka przez władze; przypomina, że kraje partnerskie, które pragną realizować reformy, prowadzić ściślejszy dialog polityczny i osiągać więcej, powinny otrzymywać nowe zachęty i wsparcie adekwatne do ich aspiracji i zaangażowania, i domaga się w tym względzie podejścia opartego na wynikach, którego podstawą będzie pluralistyczny dialog, jasne priorytety i cele; nalega, aby w przypadkach systematycznego łamania praw człowieka przez władze wsparcie budżetowe ze strony UE było przekazywane lokalnemu społeczeństwu obywatelskiemu;

17. popiera aspiracje wszystkich mieszkańców regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, w tym większości osób młodych, którzy chcą stworzyć wolne, stabilne, prosperujące, pluralistyczne i demokratyczne kraje, szanujące swoje krajowe i międzynarodowe zobowiązania w dziedzinie praw człowieka i podstawowych wolności; z zadowoleniem przyjmuje demokratyczne procesy w regionie oraz trwałe partnerstwo z UE; wzywa UE do uwzględnienia tej kwestii we wszystkich obszarach polityki, aby zwiększyć ich spójność i skuteczniej pomóc krajom partnerskim; podkreśla, że aby jakakolwiek transformacja polityczna była trwała, ważne i konieczne jest pogodzenie się z przeszłością, i w tym kontekście wskazuje na ważną pracę Komisji Prawdy i Godności w Tunezji, będącej przykładem dla całego regionu;

18. wyraża ubolewanie, że w niektórych przypadkach dwustronna współpraca dochodzeniowa i sądowa w sprawach zatrzymania, użycia przemocy w stosunku do obywateli UE lub ich śmierci była niedostateczna, jak w przypadku włoskiego badacza Giulio Regeniego; uważa, że konieczne jest powiązanie dalszej współpracy w innych sektorach z istotnymi ulepszeniami w tej dziedzinie;

Środa, 27 marca 2019 r.

19. jest przekonany, że w przypadkach, w których warunki wstępne dotyczące negocjowania pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu (DCFTA), uzależnione od postępów demokratycznych, nadal nie zostały wprowadzone lub nie spełniają aspiracji poszczególnych krajów, UE powinna zwiększać dostęp do zrównoważonego handlu i inwestycji, w szczególności z korzyścią dla społeczeństw i gospodarek południowego regionu Morza Śródziemnego, wspierając zdolności produkcyjne, modernizację infrastruktury i tworzenie atrakcyjnych warunków gospodarczych, z naciskiem na rynki krajowe i regionalne, a także wspierając godną pracę, ochronę socjalną i rozwój społeczno-gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu;

20. jest zdania, że ponieważ UE ma trudności z opracowaniem dalekowzrocznej, opartej na prawach i skupionej na ludziach wizji swojej polityki migracyjnej i azylowej, istnieje coraz większe ryzyko, że niektóre państwa regionu mogą posługiwać się hamowaniem migracji i własną rolą w tym zakresie, aby dążyć do wzmocnienia swojej pozycji w dialogu politycznym i strategicznym z UE; uważa, że należy zapewnić większą pomoc krajom Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej w radzeniu sobie z napływem imigrantów z Afryki Subsaharyjskiej i w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podejmowane przez UE w celu zajęcia się pierwotnymi przyczynami migracji, przypomina jednak, że aby odnieść sukces na tym polu, konieczne będzie nasilenie działań; uważa, że ważne jest zaangażowanie partnerów z regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej we wdrażanie wspólnych rozwiązań w celu zwalczania np. handlu ludźmi; jest jednak zaniepokojony możliwą instrumentalizacją polityki zagranicznej UE jako „zarządzania migracją” i podkreśla, że wszelkie próby współpracy w dziedzinie migracji z państwami, w których doszło do arabskiej wiosny, w tym z krajami pochodzenia i tranzytu, muszą iść w parze z poprawą warunków w zakresie praw człowieka w tych państwach i przestrzegania przez nie międzynarodowego prawa praw człowieka i prawa uchodźczego; podkreśla, że wyzwanie, jakie stanowią przepływy migracyjne, jest wspólnym problemem państw regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej (kraje pochodzenia i tranzytu) i państw UE (kraje docelowe); ponadto podkreśla, że ważne są ramy polityczne wspierające włączenie demokratyczne, polityczne i społeczno-ekonomiczne jako wzajemnie wzmacniające się czynniki, w tym w odniesieniu do wspierania warunków dla bezpiecznego i godnego życia ludzi w regionie oraz ograniczenia przymusowych wysiedleń;

21. zwraca uwagę na ryzyko, że działania UE w regionie i podejście państw członkowskich wyrażane w stosunkach dwustronnych mogą być podważane przez nieskoordynowane i jednostronne podejścia, co może prowadzić do utraty zdolności UE do oddziaływania politycznego; w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem wnioski przewodniczącego Komisji w sprawie odejścia od zasady jednomyślności w Radzie przy podejmowaniu decyzji w niektórych obszarach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, ponieważ mogłoby to pomóc UE przemawiać jednym głosem, zjednoczyć się na rzecz jednej jasnej strategii w stosunkach zagranicznych oraz zwiększyć jej oddziaływanie; jest zdania, że należy bardziej dążyć do większego zaangażowania państw członkowskich w EPS, jak przewidziano w przeglądzie EPS z 2015 r., zawierającym mimo wszystko pozytywną ocenę; podkreśla znaczenie i głębokość powiązań między szeregiem państw członkowskich i ich społeczeństw a wieloma krajami południowego regionu Morza Śródziemnego; w związku z tym wzywa państwa członkowskie UE do wzmocnienia koordynacji ich działań w regionie oraz do zbadania sposobów skuteczniejszego działania;

22. wzywa Unię i państwa członkowskie, by uwzględniając unijny dorobek prawny w zakresie walki z korupcją, wzmocniły swoje programy współpracy sądowej z krajami partnerskimi w regionie w celu promowania wymiany dobrych praktyk i ustanowienia skutecznych środków prawnych w walce z korupcją; uważa, że reformy administracji publicznej i sektora publicznego w południowym sąsiedztwie, wraz z walką z korupcją, powinny stanowić priorytet i powinny być przeprowadzane przez zwiększenie zasobów finansowych, budowanie zdolności i ściślejszą współpracę z państwami członkowskimi, a także wspieranie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego w dziedzinie walki z korupcją, przejrzystości i rozliczalności;

23. powtarza, że propagowanie i ochrona praw człowieka, demokracji i praworządności należą do podstawowych zasad polityki zagranicznej UE; jest zaniepokojony ciągłą sprzedażą broni i sprzętu służącego zapewnieniu bezpieczeństwa – w tym technologii inwigilacji stosowanych do wewnętrznych represji – z państw członkowskich UE do władz w regionie, które nie przestrzegają praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego; wzywa państwa członkowskie do ścisłego przestrzegania wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określającego wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego⁽¹⁾, które między innymi stanowi, że należy odmówić wydania pozwolenia na wywóz, jeżeli istnieje wyraźne ryzyko, że technologia wojskowa lub sprzęt wojskowy, które mają być wywiezione, mogą zostać wykorzystane do wewnętrznych represji lub do celów dokonywania poważnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego; potwierdza swoje stanowisko określone w poprawkach przyjętych przez Parlament Europejski w dniu 17 stycznia 2018 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijny system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa, pomocy technicznej i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania⁽²⁾; wzywa państwa członkowskie UE, aby nadały tej sprawie jak największą wagę, próbując osiągnąć porozumienie z Radą;

⁽¹⁾ Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99.

⁽²⁾ Dz.U. C 458 z 19.12.2018, s. 187.

Środa, 27 marca 2019 r.

24. uważa, że priorytety partnerstwa uzgodnione między UE a krajami partnerskimi w ramach EPS powinny zawierać wyraźne odniesienie do odpowiedniej umowy o stowarzyszeniu, w szczególności klauzuli dotyczącej praw człowieka gwarantującej, że prawa człowieka stanowią istotny i przekrojowy aspekt uzgodnionych priorytetów partnerstwa, które należy omówić na wszystkich szczeblach, w szczególności na najwyższym szczeblu politycznym, i których omawiania nie należy ograniczać do posiedzeń podkomitetów niskiego szczebla;

25. wzywa do większego włączenia społecznego i ściślejszej współpracy z lokalnym społeczeństwem obywatelskim przy określaniu potrzeb w krajach partnerskich; przyjmuje z zadowoleniem wysiłki ESDZ i Komisji na rzecz rozszerzenia kontaktów ze społeczeństwem obywatelskim przez włączenie sektora prywatnego oraz zachęca je do wzmocnienia działań w tym zakresie; podkreśla potrzebę zapewnienia udziału niezależnych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, w tym niezarejestrowanych grup działających na rzecz praw człowieka i obrońców praw człowieka, a także ubolewa, że jest to szczególnie utrudnione w przypadku, gdy dialog i wsparcie przechodzi przez agencje kontrolowane przez rząd lub skupia się wyłącznie na organizacjach prorządowych; jest zdania, że UE powinna ułatwić dostęp do środków mniejszym i lokalnym organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, w tym partnerom społecznym, oraz usprawnić proces składania wniosków i skupić się na lokalnych organizacjach społeczeństwa obywatelskiego; zwraca uwagę, że lokalne podmioty społeczeństwa obywatelskiego odnoszą wrażenie, że UE zwraca uwagę przede wszystkim na duże, międzynarodowe organizacje społeczeństwa obywatelskiego; wzywa UE do inwestowania większych zasobów w promowanie budowania zdolności lokalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego i ułatwienie rozszerzania partnerstwa między nimi a dużymi, międzynarodowymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, a także w poprawę zdolności partnerów społecznych do prowadzenia dialogu społecznego z rządem w celu zwiększenia rozliczalności na szczeblu lokalnym;

26. wzywa ESDZ do wzmocnienia starań na rzecz wymiany najlepszych praktyk dotyczących roli kobiet w życiu publicznym;

27. podkreśla, że zaangażowanie kobiet i wzmocnianie ich pozycji w sferze publicznej, politycznej, ekonomicznej i kulturalnej w krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej ma kluczowe znaczenie dla wspierania stabilności, pokoju i dobrobytu gospodarczego w dłuższym okresie; podkreśla, że w krajach, w których arabska wiosna doprowadziła do trwającego konfliktu, zaangażowanie kobiet w proces pokojowy i mediacje ma zasadnicze znaczenie dla przywrócenia społeczeństwa wolnego od przemocy; uważa, że dostęp kobiet do edukacji, przy wsparciu organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także równość płci są niezbędne do osiągnięcia tego celu;

28. podkreśla, że wzmocnienie władz lokalnych przyczynia się do szerzenia demokracji i zasad praworządności; opowiada się zatem za stymulowaniem procesu decentralizacji i wzmocnieniem pozycji regionów dzięki dalszym działaniom na rzecz lokalnej autonomii; promuje i wspiera partnerstwa z państwami członkowskimi UE oraz projekty zdecentralizowanej współpracy realizowane przez władze lokalne państw członkowskich, które mają na celu rozwój zarządzania gminnego i regionalnego w krajach regionu;

29. przypomina, jak ważne jest zapewnienie odpowiedniej widoczności unijnych wysiłków, pomocy i inwestycji w regionie za pomocą wzmocnionej komunikacji strategicznej, dyplomacji publicznej, kontaktów międzyludzkich, dyplomacji kulturalnej, współpracy w kwestiach edukacyjnych i akademickich oraz działań informacyjnych promujących unijne wartości; wzywa w szczególności do przywrócenia mandatu specjalnego przedstawiciela UE ds. południowego regionu Morza Śródziemnego, który zainicjowałby zaangażowanie UE w regionie i zapewnił większą widoczność UE;

30. uważa, że aby zwiększyć zdolność UE do wywierania wpływu politycznego i strategicznego oraz promować odpowiedzialność i szerokie poparcie krajów korzystających, każda delegatura Unii powinna przewidzieć regularne konsultacje z ekspertami i przedstawicielami organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności ustanowić rady doradcze wysokiego szczebla, które odzwierciedlałyby różnorodność społeczną, gospodarczą i polityczną danego kraju, byłyby złożone z liderów gospodarczych, medialnych, kulturalnych, akademickich, związanych ze społeczeństwem obywatelskim i najważniejszych liderów młodzieżowych, a także partnerów społecznych i czołowych obrońców praw człowieka z danego kraju i które dostarczałyby informacji koniecznych do kształtowania priorytetów politycznych i architektury polityki opracowanej przez UE;

31. jest przekonany, że młodzież powinna znajdować się w centrum uwagi działań UE w regionie, przy zastosowaniu podejścia przekrojowego; wzywa do uwzględniania kwestii młodzieży we wszystkich politykach Unii w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej; uważa, że kluczowe znaczenie ma opracowanie trwałych rozwiązań proporcjonalnych do skali wyzwań związanych z zatrudnieniem młodzieży, oraz podkreśla znaczenie wspierania godnych miejsc pracy, przedsiębiorczości i możliwości samozatrudnienia; w związku z tym proponuje, aby każda delegatura Unii wprowadziła prace nad ustanowieniem nieformalnych rad młodzieżowych złożonych z młodych liderów politycznych, społecznych, gospodarczych, medialnych, kulturalnych i związanych z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, aby zapewniały informacje i doradztwo niezbędne do kształtowania priorytetów politycznych i informowały o zdolności polityki UE do wywierania wpływu w danym państwie oraz by wprowadzały dodatkowy element, jakim jest rozliczalność za dokonywane wybory polityczne; wzywa europejskie rodziny polityczne i ośrodki analityczne do rozszerzenia wymian z działaczami młodzieżowymi z państw Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, aby wspierać wzmocnianie ich pozycji, szkolenie ich i budowanie ich zdolności, umożliwiając im kandydowanie w lokalnych wyborach i wprowadzanie pozytywnych zmian w swoich krajach;

Środa, 27 marca 2019 r.

32. wzywa UE, aby pomagała swoim partnerom w rozwiązywaniu podstawowych przyczyn radykalizacji, takich jak ubóstwo, bezrobocie, wykluczenie społeczne i polityczne oraz niezdolność społeczeństwa do zaspokajania potrzeb ludności i tworzenia szans dla młodzieży poprzez ściślejszą współpracę z regionem Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, w której centrum uwagi znajdują się ludzie, a zwłaszcza młodzież; wzywa UE do wspierania dostępu młodzieży do przedsiębiorczości, na przykład przez zachęcanie do inwestycji w przedsiębiorstwa typu start-up i wspieranie ich; uważa, że podejmując działania w tym regionie, UE powinna kłaść większy nacisk na sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój gospodarczy i społeczny, tak aby wspierać tworzenie miejsc pracy, szanse młodzieży na zatrudnienie, wprowadzenie szkoleń lepiej dostosowanych do potrzeb rynku pracy i reformy praw pracowniczych, a także reformy mające na celu ustanowienie solidnych powszechnych systemów ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; wzywa UE do inwestowania większych zasobów w działania mające na celu poprawę dostępu do podstawowych usług wysokiej jakości dla wszystkich, takich jak edukacja i opieka zdrowotna, oraz do zwiększenia wysiłków na rzecz wzmocnienia dialogu społecznego, a także promowania reform legislacyjnych w zakresie wolności zrzeszania się, pokojowych zgromadzeń i wypowiedzi, wolności prasy, walki z korupcją i zapewnienia dostępu do zasobów i informacji jako kluczowych składników stabilności i otwartego, dynamicznego i odpornego społeczeństwa;

33. jest bardzo zaniepokojony eskalacją napięć w tym regionie; przestrzega przed instrumentalizacją różnic religijnych w celu wzniesienia konfliktów politycznych i wojen na tle religijnym;

34. wzywa UE do zdecydowanego wsparcia krajów regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej w ich walce z niebezpieczeństwami religijnego radykalizmu, na które szczególnie narażona jest bezrobotna młodzież;

35. uważa, że potrzebne są mechanizmy, które pozwolą powstrzymać finansowanie terroryzmu za pośrednictwem podmiotów offshore z udziałem państw i instytucji finansowych, a także handel bronią oraz kupno i sprzedaż zasobów energii i surowców, z których korzyści czerpią grupy terrorystyczne;

36. zwraca uwagę na takie wyzwania, jak zmiana klimatu, pustynnienie i niedobór wody, które mają głęboki wpływ na region; zdecydowanie zachęca decydentów politycznych, a także wszystkie podmioty w UE i regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej do zacieśnienia współpracy z krajami partnerskimi – w tym z władzami lokalnymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego – w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego, promowania odnawialnych źródeł energii, zrównoważonej energii i celów dotyczących efektywności energetycznej, aby przyczynić się do wdrożenia porozumień paryskich; podkreśla szansę na postęp w procesie transformacji energetycznej w regionie poprzez większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, które mają duży potencjał gospodarczy dla wielu krajów w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej; zwraca uwagę na szansę na zrównoważony wzrost i tworzenie miejsc pracy, jakie mogłoby to przynieść, a także na możliwości współpracy regionalnej w zakresie energii i zmian klimatycznych; podkreśla w związku z tym możliwości, jakie ostatnie odkrycia zasobów gazu ziemnego we wschodniej części Morza Śródziemnego mogą stanowić dla wszystkich krajów, których to dotyczy;

37. zwraca uwagę na fakt, że otwarcie sektora prywatnego i dalsze zróżnicowanie gospodarek może przyczynić się do tworzenia bardzo potrzebnych miejsc pracy w regionie, w szczególności dla młodzieży i kobiet; z zadowoleniem przyjmuje pozytywne oznaki ożywienia w sektorze turystycznym w regionie, dostrzega jego ogromny potencjał w zakresie wspierania zrównoważonego wzrostu gospodarczego i możliwości zatrudnienia i wzywa UE do szczególnej uwagi i wsparcia obszarów dotkniętych problemami związanymi z infrastrukturą lub bezpieczeństwem; wzywa UE do zwiększenia wsparcia dla krajów, które są bardziej gotowe na postępy w zakresie demokratyzacji, praworządności, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, poprzez wykorzystanie wszystkich dostępnych narzędzi finansowych, którymi dysponuje, od pomocy makrofinansowej przez Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI) do Europejskiego planu inwestycji zewnętrznych, a także przyszłego Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR);

38. przypomina o konieczności szerszego wykorzystywania potencjału innowacji i dynamiki sektora prywatnego w regionie, w dużej mierze niewykorzystanego; zachęca UE do pogłębienia dialogu oraz zwiększenia pomocy finansowej i technicznej w tym zakresie; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy takie jak Startup Europe Mediterranean (SEMED) mające na celu mapowanie i tworzenie sieci między przedsiębiorstwami typu start-up, inwestorami, uniwersytetami, instytucjami badawczymi i decydentami na dwóch wybrzeżach Morza Śródziemnego, jako kluczowe działanie stymulujące współpracę w zakresie innowacji, tworzenia miejsc pracy i zrównoważonego wzrostu gospodarczego;

39. podkreśla znaczenie powiązania wszystkich reform i inwestycji, a także działań UE w tym obszarze, z osiągnięciem celów zrównoważonego rozwoju i ogólnie zrównoważonym rozwojem;

Środa, 27 marca 2019 r.

40. przypomina o wartości dodanej dyplomacji parlamentarnej oraz regularnych dwustronnych spotkań międzyparlamentarnych, jakie Parlament odbywa wraz z parlamentami południowego sąsiedztwa, co stanowi narzędzie wymiany doświadczeń i wspierania wzajemnego zrozumienia; podkreśla w tym kontekście znaczenie wspólnych komisji parlamentarnych jako wyjątkowego instrumentu formułowania ambitnych wspólnych strategii politycznych UE i jej najbliższych partnerów; zachęca parlamenty narodowe UE do odbywania dwustronnych posiedzeń międzyparlamentarnych w ramach EPS; podkreśla ponownie, że partie polityczne w parlamentach narodowych i w Parlamencie Europejskim mogą odegrać pewną rolę w tym zakresie; jest zdania, że dialog między Parlamentem Europejskim, parlamentami narodowymi w UE i parlamentami państw południowego sąsiedztwa może stanowić bardzo cenną szansę na wspieranie dialogu regionalnego i współpracy w południowym sąsiedztwie; w związku z tym zwraca uwagę na istotną rolę PA-UfM stanowiącego miejsce, które może służyć nadaniu nowej dynamiki integracji regionalnej oraz ambitnemu programowi politycznemu i gospodarstwu tej organizacji; zauważa pokrywanie się działań PA-UfM i Zgromadzenia Parlamentarnego dla Śródziemnomorza; jest zdania, że PA-UfM powinno odgrywać bardziej znaczącą rolę w ramach regionalnych Unii dla Śródziemnomorza, zapewniając przejrzystość i nadzór parlamentarny nad działaniami Unii dla Śródziemnomorza, w szczególności nad projektami wspieranymi przez PA-UfM;

41. podkreśla, że kobiety mogą wywierać wpływ na promowanie i budowanie pokoju oraz na procesy rozwiązywania konfliktów i stabilizacji, a także podkreśla kluczową rolę kobiet w zapobieganiu radykalizacji, zwalczaniu brutalnego ekstremizmu i walce z terroryzmem; przypomina, że udział kobiet na wszystkich szczeblach procesu decyzyjnego w planowaniu i wdrażaniu tych strategii przyczynia się do skuteczności i trwałości polityki i programów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania kobiet oraz organizacji broniących ich praw i promujących je w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej; podkreśla potrzebę zapewnienia łatwego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i sprawiedliwości okresu przejściowego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet, które doświadczyły przemocy seksualnej w związku z konfliktami;

42. ponawia apel PA-UfM o wspieranie projektu eurośródziemnomorskiej mapy różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn, tak aby uwzględnić analizę procentowej reprezentacji kobiet w parlamentach narodowych i regionalnych oraz w instytucjach lokalnych; uważa, że Komisja Praw Kobiet PA-UfM oraz Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia Parlamentu Europejskiego powinny być corocznie informowane o wskaźnikach nierówności płci w regionie eurośródziemnomorskim.

43. przypomina, że prawa kobiet, wzmocnienie pozycji kobiet, równość płci, prawa dzieci, wolność religii lub przekonań i prawo do niedyskryminacji mniejszości etnicznych i religijnych oraz grup szczególnie podatnych na zagrożenia, w tym osób niepełnosprawnych i osób LGBTIQI, stanowią podstawowe prawa i kluczowe zasady, którymi kieruje się UE w działaniach zewnętrznych;

44. wzywa do wzmocnienia wymiaru równości płci i praw kobiet w EPS zgodnie z priorytetami GAP II; z zadowoleniem przyjmuje ostatnie reformy zatwierdzone w niektórych krajach w takich sprawach, jak zwalnianie z odpowiedzialności karnej gwałcicieli, którzy zawrą małżeństwo ze swoimi ofiarami, przemoc wobec kobiet i prawa spadkowe; wzywa do skutecznego egzekwowania tych przepisów; wyraża jednak zaniepokojenie, że ogólnie rzecz biorąc sytuacja kobiet nie poprawiła się w większości krajów, w których doszło do arabskiej wiosny; podkreśla, że zaangażowanie i wzmocnienie pozycji kobiet w sferze publicznej, politycznej, ekonomicznej i kulturalnej w krajach regionu ma kluczowe znaczenie dla wspierania stabilności, pokoju i dobrobytu gospodarczego w dłuższym okresie; uważa, że dostęp kobiet do edukacji jest niezbędny do osiągnięcia tego celu; ponadto wyraża zaniepokojenie faktem, że udział kobiet w rynku pracy w regionie należy do najniższych na świecie, co jest przyczyną wykluczenia społecznego i znacznych strat dla całej gospodarki; zwraca uwagę na znaczenie zajęcia się tą kwestią będącą podstawowym elementem trwałego wzrostu gospodarczego i spójności społecznej; zauważa również, że obrońcy praw kobiet spotykają się z arbitralnymi zatrzymaniami, szykanami sądowymi, kampaniami oszczerstw i zastraszaniem;

45. potępia powszechne prześladowania osób LGBTI i obrońców praw osób LGBTI w całym regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, w tym szykany sądowe, tortury, fizyczne ataki i kampanie oszczerstw; wzywa Komisję, Parlament Europejski i państwa członkowskie do aktywnej i konsekwentnej obrony niepodzielności praw człowieka, w tym praw osób LGBTIQI, w ramach ich współpracy z państwami regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, a także do podkreślania, że prawa te muszą być przestrzegane w praktyce państwowej, a także w ustawodawstwie;

46. wzywa kraje Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej do aktywnego udziału w zwalczaniu wszelkich form przemocy wobec kobiet; wzywa kraje Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej do podpisania i ratyfikowania konwencji stambulskiej, która jest instrumentem pozwalającym walczyć z przemocą wobec kobiet i dziewcząt, w tym przemocą domową i okaleczaniem żeńskich narządów płciowych; w szczególności wzywa państwa, które jeszcze tego nie uczyniły, by dokonały przeglądu swojego ustawodawstwa i dodały do niego zapisy dotyczące przemocy na tle płciowym i zbrodni honorowych, przy jednoczesnym wprowadzeniu sankcji za pogróżki i bardziej surowych kar za wszystkie przestępstwa tego rodzaju;

Środa, 27 marca 2019 r.

47. wzywa kraje Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej do wdrożenia pekińskiej platformy działania na rzecz dostępu kobiet do edukacji i zdrowia jako podstawowych praw człowieka, łącznie z dostępem do dobrowolnego planowania rodziny oraz praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, w tym do darmowej antykoncepcji, bezpiecznej i legalnej aborcji oraz edukacji seksualnej i edukacji na temat relacji dla dziewcząt i chłopców;

48. jest zaniepokojony ograniczeniami w dostępie do publicznej opieki zdrowotnej, a w szczególności dotyczącej zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, zwłaszcza dla kobiet i dziewcząt na obszarach wiejskich;

49. wzywa wszystkie te kraje do ratyfikacji Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet i do zniesienia wszelkich istniejących zastrzeżeń co do tej konwencji; wzywa te kraje do podjęcia odpowiednich środków w celu wzmocnienia równouprawnienia płci w społeczeństwie, w tym przez przyjęcie krajowych planów działania obejmujących skuteczne środki na rzecz równości płci w porozumieniu z organizacjami kobiecymi oraz innymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego;

50. uważa, że UE powinna opracować bardziej kompleksowe podejście do pomocy w zakresie reformy edukacji w krajach partnerskich i przeznaczyć odpowiednie zasoby i programy na wczesną edukację, w tym na szczeblu przedszkolnym, a także do rozwoju kompetencji i umiejętności, w tym umiejętności cyfrowych, odpowiednich programów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz edukacji w zakresie przedsiębiorczości, krytycznego myślenia i świadomości społecznej wśród ogółu społeczeństwa i od bardzo młodego wieku; podkreśla znaczenie zapewniania wysokiej jakości edukacji jako sposobu wzmocnienia pozycji osób młodych i zwiększania spójności społecznej;

51. z zadowoleniem przyjmuje programy opracowane przez Sekretariat Unii dla Śródziemnomorza, takie jak Med4Jobs, mające na celu zwiększenie szans na zatrudnienie osób młodych i kobiet z regionu Morza Śródziemnego; apeluje do państw członkowskich Unii dla Śródziemnomorza, aby zobowiązały jej Sekretariat do skoncentrowania się w jego pracach na rozwoju gospodarczym i społecznym krajów Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, aby wspierać umocnienie procesu przemian w tym regionie, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i dziewcząt;

52. ponawia swój apel do Komisji o podjęcie działań w związku z propozycją Parlamentu dotyczącą utworzenia ambitnego eurośródziemnomorskiego programu Erasmus, odrębnego od programu Erasmus+, ze specjalnie przeznaczonymi na ten cel środkami oraz o znacznych ambicjach związanych z zasięgiem i dostępnymi zasobami, koncentrującego się nie tylko na szkolnictwie podstawowym, średnim i wyższym, ale również na kształceniu i szkoleniu zawodowym; ponownie podkreśla, że inwestowanie w młodzież zapewni solidną podstawę dla długoterminowej odporności i dobrobytu w regionie; wzywa Komisję i Parlament do zwiększenia zasięgu swoich programów wizyt w instytucjach Unii Europejskiej i uczestnictwa w nich oraz do ułatwienia młodzieży i przywódczyniom politycznym udziału w tych programach; ponadto wzywa UE do wspierania reform mających na celu modernizację systemów edukacji w tych krajach;

53. przypomina o swoim wsparciu dla finansowania programów akademickich i programów szkoleń zawodowych w celu stworzenia szerokich rezerw umiejętności zawodowych w krajach regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, a także dla działań takich jak karta mobilności dla uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego programu Erasmus+, które należy w miarę możliwości rozszerzyć na wszystkie kraje regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej za pomocą elastycznych i zmieniających się narzędzi, takich jak partnerstwa na rzecz mobilności;

54. po raz kolejny potępia wszelkie akty okrucieństwa i powszechne przypadki łamania praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego podczas konfliktu, w szczególności popełnione przez siły reżimu al-Asada, w tym przy wsparciu jego sojuszników, a także przez organizacje terrorystyczne figurujące w wykazie ONZ; głęboko ubolewa z powodu fiaska wielokrotnych prób zakończenia wojny, podejmowanych na szczeblu regionalnym i międzynarodowym, oraz wzywa do wznowienia intensywnej współpracy na szczeblu globalnym w celu osiągnięcia pokojowego i trwałego rozwiązania konfliktu; podkreśla, że nie można w żaden sposób tolerować okrutnych zbrodni popełnionych w Syrii, a ich sprawcy nie mogą pozostać bezkarni; ponawia swój apel, aby przeprowadzić niezależne, bezstronne, dogłębne i wiarygodne dochodzenia i ścigać osoby odpowiedzialne za popełnienie tych zbrodni, a także popiera prace międzynarodowego, bezstronnego i niezależnego mechanizmu w sprawie zbrodni międzynarodowych popełnionych w Syryjskiej Republice Arabskiej od marca 2012 r.; wzywa ponadto do wspierania organizacji społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych, które gromadzą i pomagają zachować dowody łamania praw człowieka i naruszania prawa humanitarnego;

55. wyraża ubolewanie, że od czasu przeglądu EPS w 2015 r. tylko w jednym sprawozdaniu z wdrażania przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa z dnia 18 maja 2017 r. (JOIN(2017)0018) dokonano oceny zmian w sąsiedztwie na szczeblu regionalnym, pomimo zobowiązania zawartego w komunikacie z 2015 r. w sprawie przeglądu EPS, że oprócz sprawozdawczości dotyczącej poszczególnych krajów, w tym informacji na temat podstawowych wolności, praworząd-

Środa, 27 marca 2019 r.

ności, równości płci i praw człowieka przedstawiane będą regularne sprawozdania na szczeblu sąsiedztwa; apeluje, aby sprawozdania na szczeblu krajowym i regionalnym zawierały odpowiednie analizy wyników i oceny skutków w zakresie praw człowieka dotyczące polityki UE i państw członkowskich;

56. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.
